

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 21

Засновано у 2003 році

Рівне – 2021

ББК 71.0

А 43

УДК 008:168.522

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

Головний редактор:

Виткалов С.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Чміль Г.П. – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України (голова редколегії)

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)

Випих-Гавронська А. – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)

Петрова І.В. – доктор культурології, професор, завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв

Єфіменко А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу РДГУ

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії виконавського мистецтва ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»

Кушнарєнко Н.М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор із наукової роботи ХДАК

Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ

Сабадаш Ю.С. – доктор культурології, професор, завідувачка кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету

Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор, завідувачка кафедри релігієзнавства і теології Національного університету «Острозька академія»

Швецова-Водка Г.М. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ

Яремко-Супрун Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного фольклору РДГУ

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор, професор кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); СЕЕОЛ; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 26 травня 2022 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

6. Ofitsiina storinka Rivnenskoï miskoi rady ta yii vykonavchoho komitetu URL: <http://rivnerada.gov.ua/portal/landing>
7. Flyer A. Ya. Kulturolohiya dlia kulturolohov : ucheb. pos. dlia mahystrantov y aspyrantov, doktorantov y soyskatelei, a takzhe prepodavatelei kulturolohyy. Moskva : Akadem. proekt, 2000. 496 s.
8. Yaroshenko N. N. Ystoriya y metodolohiia teoryy sotsyalno-kulturnoi deiatelnosti : uchebnyk. Moskva : MHUKY, 2007. 360 s.
9. Pro Prohamu rozvytku turyzmu v Rivnenskii oblasti na 2021 - 2023 roky URL: <https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-7-sklikannya/>

RIVNE REGION IN THE STRUCTURE OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY

Kostiukovych Iryna – applicant for higher education of the II (master's) level,
028 «Management of socio-cultural activities» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The current state of Rivne region in the field of socio-cultural activities is researched, the definition of the concept of «Socio-cultural activity» is given. The network of educational and cultural institutions of the region, namely theaters, museums and philharmonics is analyzed. The number of libraries, houses of culture, monuments of cultural heritage, archeology, architecture and monumental art is listed. Information activity in cultural practice is also studied. International festivals held in Rivne are described. A number of regional programs are described, one of which is providing the local population with Ukrainian books, according to which in 2017-2021 the libraries of the region purchased 40 titles of books by local authors worth almost 400 thousand UAH. Tourism in the region is described as it affects socio-cultural activities in the region. The creative activity of photographers and artists in Rivne is described. Temporary museum exhibitions held in Rivne are mentioned. The activity of libraries is studied and the number of library funds is represented.

Key words. socio-cultural activities, region, cultural institutions, regional programs, tourist potential, festivals.

UDC 477.25.72

RIVNE REGION IN THE STRUCTURE OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY

Kostiukovych Iryna – applicant for higher education of the II (master's) level,
028 «Management of socio-cultural activities» specialty, Rivne State Humanitarian University, Rivne

The purpose of the article is to reveal some aspects of socio-cultural activities and cultural programs implemented in Rivne region.

Research methodology. In the course of this study nine sources were considered and the following methods were used: scientific classification, synthesis, systems analysis, problem method. The study was conducted and based on theoretical and empirical studies of the socio-cultural potential of the region.

Results. It was found that the socio-cultural activities of Rivne region are determined by the Program of cultural development of Rivne region for the period up to 2022 (approved on March 16, 2018) and the Regional Program of Culture, Arts and Cultural Heritage Development in the region for 2016-2020, developed in accordance with paragraph 16 of Part 1 of Article 43 of the Law of Ukraine «On Local Self-Government in Ukraine», Laws of Ukraine «On Culture», «On Protection of Cultural Heritage» taking into account the order of the Regional State Administration of December 11, 2015 № 553. Creating a favorable cultural environment is one of the most important tasks of the cultural policy in Rivne and the region.

Novelty. The novelty of the study is that for the first time in this context the issues of socio-cultural development of Rivne region are raised and analyzed. The problem series in the organization of this type of activity is revealed and, in part, the possible ways of solving the problematic issues are emphasized.

Practical meaning. In some way this material will expand the understanding of the regional cultural space and help to understand the principles of its organization.

Key words. socio-cultural activities, region, cultural institutions, regional programs, tourist potential, festivals.

Надійшла до редакції 18.12.2021 р.

УДК 411.11.22

СТАН КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ У ВИМІРАХ НОВИХ ПАРАДИГМ

Романенко Катерина Ігорівна – здобувачка в/о I (бакалаврського)
ступеня спеціальності 034 «Культурологія»,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0001-5456-5662>
katysha.gylyeva.ay@gmail.com

Досліджуються етапи розвитку культури на території Дніпропетровщини, які дають уявлення про системний зв'язок усіх культурницьких складових – етнографії, матеріальної культури, наукового знання і, що найважливіше,

про стан розвитку культурної інфраструктури в області. Сучасність вимагає новітніх підходів в організації та проведенні заходів, спрямованих на розвиток творчого потенціалу народного та професійного мистецтва Дніпропетровщини та країни загалом. Культурний простір Дніпропетровщини являє собою конкурентноспроможний, гнучкий та мобільний простір для розвитку мистецтва в регіоні. Слід зазначити, що сучасний етап розвитку суспільства характеризується ще й тим, що змінюється сама суть поширення інформації, оскільки, візуалізація витісняє словесну комунікацію.

Ключові слова: мистецтво, культура, культурний розвиток, культурний феномен, культурне відродження, творчий потенціал, інфраструктура.

Актуальність теми. Сучасний стан розвитку українського суспільства передбачає акцентування уваги на регіональному просторі, оскільки останній являє собою важливий сегмент концентрації різноманітних ініціатив, зокрема й культурних, у яких відтворено духовне єство жителів. Адже саме в регіонах зосереджується чимало художніх колективів професійних і самодіяльних (аматорських) форм творчості; цікавим є регіон і в контексті функціонування різних напрямів художньої освіти, оскільки саме там, у регіонах, надається перевага народному традиційному інструментарію і ДМШ регіону це демонструють найбільшою мірою. І цей перелік можна продовжувати й надалі.

Аналіз проблем збереження та розвитку існуючої мережі закладів культури в межах Дніпропетровщини, спосіб забезпечення їх сучасною матеріально-технічною базою, шляхи сприяння діяльності творчих Спілок залишається в пріоритетах області й надалі. Спробуємо це продемонструвати на прикладі цього потужного регіону, яким завжди була Дніпропетровщина, організаційно-культурний потенціал якої у другій пол. ХХ – першому 20-літті ХХІ ст. демонструє це повною мірою. Тим більше сьогодні, в умовах війни, нав'язаної РФ Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Потужний економічний регіон «знайшов» себе й у відповідній спеціальній літературі, до якої в першу чергу можна віднести праці дослідників місцевої вищої школи Л. Алексієвської [1], І.Шапочкіної [7]. Сюди додамо й праці загальнотеоретичного характеру, в яких окремі сегменти культурного життя висвітлюються також.

Згадаємо у цьому контексті розвідки О. Любіцевої [2], в яких виявляються питання розвитку туристичної галузі не залежно від її регіонального підпорядкування. І саме в них зосереджений науковий інструментарій для вивчення окресленого вище питання. Згадаємо також у цьому зв'язку і праці рівненських дослідників (С. Виткалова, В. Виткалова, В. Марченка) [5], які розглядають специфіку організації регіональної культурної практики Західного Полісся, утім загальнотеоретичні підходи до її вивчення можна використовувати і в нашому дослідженні.

Нині є чимало науковців, предметом уваги яких є регіональна туристична, музична, хореографічна чи будь-яка інша сфера, за допомогою розробки якої ними суттєво розширюється потенціал вивчення культурного простору конкретного регіону і України загалом.

Для локалізації вивчення даного питання нами використовувався інформаційний портал «Дніпро-Культура» [6], на сторінках якого розміщено чимало інформації, яка складає предмет нашого зацікавлення.

У статті використано також матеріали планової і звітної документації установ культури області (ОЦНТ), за якими можна виявити перспективу розвитку галузі культури. Ці матеріали надають їй відповідної конкретики.

Мета дослідження – з'ясувати стан і перспективи розвитку культурної інфраструктури Дніпропетровщини на зламі століть.

Вклад основного матеріалу. Україна сьогодні розгорнула впровадження широкої державної регіональної політики, заснованої на європейських цінностях, головних принципах демократії і національної єдності. Своїми параметрами вона спрямована на підвищення економічного і соціального рівня життя мешканців регіону.

Нині більшість територіальних громад країни і регіону зокрема вже затвердили свою Стратегію розвитку до 2027 р., яка передбачає шляхи відновлення культурної інфраструктури, що постраждала внаслідок російської військової агресії.

Стосовно Дніпропетровщини, то найбільша увага в області приділяється розвитку креативних індустрій, які є важливою економічною ланкою територіального розвитку регіону та країни загалом. Адже саме вони стимулюватимуть місцеву ініціативу, активізують роботу закладів культури, сприятимуть консолідацію зусиль на ефективне вирішення питань, оскільки місцеві фахівці краще знають потенційні можливості галузі, а відтак зможуть знайти найбільш ефективні важелі впливу.

З метою збереження культури та мистецтва в регіоні популяризується діяльність професійних і аматорських колективів, організовуються різноманітні фестивалі, конкурси, художні виставки. Фінансування творчих проєктів проводиться за рахунок держбюджету або спонсорської допомоги.

Головна роль в організації та проведенні масових заходів, спрямованих на розвиток художньої самодіяльності, відводиться пошуку фахівців, здатних організувати ефективну діяльність мережі, запропонувати відвідувачам якісне дозвілля у найрізноманітніших формах, зокрема й за допомогою участі у художніх колективах.

На сьогодні таких закладів достатньо, навіть за умови великої кількості місцевих жителів, туристів та тимчасово переміщених осіб. Наявні заклади культури на своїй площі можуть вмістити понад 200 тисяч відвідувачів [7; 292].

Клубні установи в громадах збільшують свій потенціал, за рахунок громад добудовують уже існуючі заклади або орендують інші приміщення. А все це стимулює розширення потенціалу художньої діяльності. Так, лише за останні 5 років збільшилася кількість гуртків хорового, драматичного мистецтва, духовного оркестрового виконавства, ансамблів народних інструментів, народного танцю, а також студій петриківського розпису [6]. Кожен житель Дніпропетровщини має можливість розвивати свій талант і влада докладає чимало зусиль аби кількість цих закладів примножувалась.

Останні декілька років громадські діячі та меценати краю почали приділяти увагу розвитку й бібліотечної мережі, вбачаючи в ній важливий сегмент покращення духовного клімату регіону, а також інформаційного забезпечення ходу розпочатих реформ. Однак, за останні десятиліття не виділялося достатнього фінансування цих закладів, а відтак вони не змогли повною мірою реалізувати свої функції. Адже для того, щоб бібліотека відповідала європейським стандартам не лише естетичним виглядом, а й покращенням функціональних якостей бібліотечного простору, потрібно вирішити низку питань, пов'язаних з якісною характеристикою її складу, розширення асортименту літератури, проведення чималої кількості заходів із широким залученням місцевого населення та активу.

До прикладу, у 2020 р. на території області оновлено фонди 52 бібліотек різного масштабу. Проведено капітальні ремонти в 15 їх філіях, організовано 24 комп'ютерні читальні зали з повним укомплектуванням технікою та проведено Інтернет до 30 бібліотек у сільських громадах [11].

На даний момент в області набирає популярності творчий волонтерський рух, що спрямовує свої сили на піднесення бойового духу Збройних сил України, підрозділів Територіальної оборони, що базуються в найбільших містах Дніпропетровщини: Кам'янське, Кривий Ріг, Нікополь, Вільногірськ. Їхня діяльність суттєво відрізняється від «класичних» методів проведення соціокультурних заходів, оскільки, специфіка діяльності учасників цього руху полягає в організації творчих виступів у польових умовах, госпіталях, «гарячих точках», поєднуючи все це з перевезенням гуманітарних вантажів.

Змістовне культурне дозвілля мешканців області – одне з завдань органів місцевого самоврядування, що впроваджує програми, необхідні для модернізації міського культурного простору, який переважно застарілий і залишається в пострадянському політичному стилі і не сприяє культурно-естетичному розвитку городян [6].

Історико-культурні пам'ятки Дніпропетровщини, їх сучасний стан і ставлення до їх збереження гарантується державними органами влади та свідомістю суспільства. Розвиток (або занепад) туристичних дестинацій, стан супутньої інфраструктури навколо туристичних об'єктів – усе це свідчить про рівень розвитку регіону чи країни не менше, ніж рівень освіти чи показники ВВП на душу населення [3; 27]. Світовий досвід доводить, що ефективно залучення знакових туристичних дестинацій у глобальні соціокультурні процеси призводить не лише до розвитку економіки, а й до збереження культурної пам'яті і формування сталого розвитку суспільства [10; 72].

Суспільство, що не турбується про збереження власних історико-культурних пам'яток, або ті регіони, де через історичні чи політичні обставини вони були знищені – втрачають не лише значну частину своєї культурної пам'яті, але й втрачають орієнтири для подальшого розвитку і, як наслідок, знаходяться під впливом чи домінуванням чужих (а часто й ворожих) культур, економік, політик [7; 296].

Увага вчених до питань історичної та культурної пам'яті, дослідження питань становлення і розвитку туризму хоч і є різноплановими та переважно не перетинаються між собою, у той же час вони мають як спільне коріння, так і відповідно спрямований рух на дослідження різних складових соціокультурних взаємозв'язків, виявлення тенденцій та шляхів розвитку.

Роки після проголошення державної незалежності стали періодом глибоких трансформацій у сфері культури не лише для області, а й для України загалом. З'явилася потреба у науковому узагальненні проблеми формування високорозвиненого культурного середовища області в ринкових умовах з метою забезпечення одного з основних прав людини на навчання та відпочинок, доступність літератури і творів мистецтва, достойний рівень якості культурних послуг.

Варто поглянути на процеси становлення культурного рівня Дніпропетровщини з різних вимірів, адже, з одного боку, продовжує відбуватися розпад радянської тоталітарної ідеологічної системи з її

усталеними культурними і моральними цінностями, інфраструктурою, а з іншого – почала формуватися нова національна культурна ідея зі своїм баченням вектору розбудови інфраструктури. Було заплановано створення необхідних матеріальних та духовних умов для всебічного розвитку кожної людини. У той же час економічні трансформації створили низку додаткових перешкод для культурної сфери [10].

Соціально-економічні відносини та культурне життя постало перед низкою викликів. Перший з них пов'язаний із намаганням втілення ринкових реформ, не спроможність організувати які за законами розвитку економіки стала причиною глибокої та затяжної економічної кризи в країні.

У зв'язку з цією кризою, значна частина населення Дніпропетровщини опинилася за межею бідності. Від економічних проблем найбільше постраждали галузі, що визначають культурний рівень суспільства: освіта, наука, охорона здоров'я, мистецтво тощо.

Другий виклик – це неготовність національної культури в переважній більшості її форм до повноцінного функціонування без постійної державної фінансової підтримки у ринкових умовах. Це спричинило зменшення мережі державних та комунальних установ культури і мистецтва: театрів, музеїв, бібліотек, клубів, будинків культури, кінотеатрів.

Третій виклик пов'язаний із глобалізацією, внаслідок якої культурна сфера виявилася майже не пристосованою до конкуренції із західною та російською культурою. Прикладом цього є українське кіно, яке вже на початку 1990-х років почало здавати позиції на вітчизняних кіномайданчиках та телеекранах перед другосортною голлівудською продукцією; український музичний ринок заповнили контрабандні касети та CD-диски; на книжковому ринку почала домінувати російськомовна продукція переважно розважального характеру [10; 76].

І на останок, четвертий виклик – незалежність процесів формування нації. Україномовна культура етнічних українців, яка мала перетворитися на культуру для всіх громадян України, перетворилася на досить неоднорідне та багатонаціональне суспільство.

Однак ці виклики дали поштовх суттєвим змінам у гуманітарно-культурній сфері, а культурна політика держави адаптувалася до нових умов.

До справжніх здобутків у культурній сфері Дніпропетровщини можна віднести наступні:

- звільнення від радянських ідеологічних канонів;
- розробка та ухвалення чималої кількості нових законів та підзаконних актів, спрямованих на подальший розвиток культурної, освітньої та наукової галузей;
- поряд із державно-комунальною мережею у більшості громад, особливо у великих містах області, виникли та розвиваються в непростих умовах сотні приватних організацій (театрів-студій, музеїв, видавництва, аудіо видавничих фірм, продюсерських центрів, дистриб'юторських фірм, художніх галерей тощо);
- хоча на державному рівні ще не вирішено проблему сприяння недержавному сектору, в культурі ведеться боротьба за оновлене культурно-мистецьке середовище;
- до беззаперечних успіхів можна віднести вільний доступ до надбань світової культури та знайомство з творчістю українців у діаспорі.

Як відомо, у 2010 р. Верховна Рада України ухвалила Закон про культуру, який став правовим фундаментом існування та розвитку національної культури, що розглядався як суверенне право кожного народу [8].

Великі надії покладалися й на реалізацію Комплексної програми основних напрямів розвитку культури в Україні до 2020 р., мета якої – збереження, відродження та розвиток української культури як самобутньої в історії світової цивілізації, а також, разом із нею, культур інших національних меншин, що проживають на території й Дніпропетровської області зокрема.

Економічна криза та політична нестабільність у країні, постійне недофінансування культурної сфери завадили втіленню в життя цих програм у повному обсязі. Тож, визначення соціально-економічних проблем і способи їх подолання залишається ще одним соціокультурним пріоритетом усіх учасників культурного простору.

Зважаючи на сучасний стан інфраструктурного середовища та соціально-культурної активності населення на регіональному рівні можна зробити висновок, що потенціал для розвитку соціокультурної галузі в області є. Однак стимулювати його розвиток, знайти ефективні важелі його подальшого функціонування – над завдання усіх зацікавлених осіб і в першу чергу, територіальних громад.

Висновки. Таким чином, за останні три десятиліття українська культура, зокрема й культура Дніпропетровщини пододала безліч непростих викликів і трансформацій суспільства, продемонструвала чималу життєздатність та закріпилася на високих позиціях вітчизняного ринку.

Існуючу багатокультурність слід розглядати не як загрозу цілісності нації, а як потенціал для збагачення культурно-інтелектуального капіталу України та Дніпропетровщини. І саме заклади культури, спираючись на розмаїття запитів різноманітних соціально-демографічних груп, здатні піднести духовну культуру цього населення, урізноманітнити їх вільний час, сприяти поглибленню духовних запитів та інтересів.

Дніпропетровська область має достатній потенціал для подальшого розвитку і популяризації культурних традицій та задоволення потреб населення в новітніх культурно-дозвіллевих закладах, що зумовить доцільність протекціонізму у розвитку різноманітних напрямів галузі.

Список використаної літератури

1. Алексієвська Л. Таланти міста на Дніпрі. *Кам'янському - 272 роки*. Т. 2. Кам'янське, 2022. 340 с.
2. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ : Альтерпрес, 2002. 436 с.
3. Доманська О. До питання про методологію дослідження соціокультурних процесів: На прикладі аналізу деяких аспектів поняття «національний культурний простір». *Мистецтвознавство України*. 2015. Вип. 15. С. 25-32.
4. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.): дис... д-ра культурології: 26.00.06 «Прикладна культурологія. Культурні практики» / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. 487 с.
5. Марченко В. В., Виткалов С. В. Регіональний культурний простір України як фактор активізації мистецької ініціативи. *Вісник Маріуполь. держ. ун-ту. Серія: Філософія, культурологія, соціологія*. 2014. Вип. 8. С. 44-49.
6. Портал «Дніпро Культура». URL: https://www.dnipro.lib.dp.ua/kinomiststvo?sort=published_at&order=DESC (дата звернення: 14.05.2022).
7. Шапочкіна І. В. Роль меморіальних комплексів у відтворенні історії міста Дніпродзержинська (Кам'янського). *Музейна персоналістика : (матеріали обл. музейної наук. конф. до міжнар. дня музеїв та 75-річчя Дніпропетр. обл.)*. Дніпропетр. іст. музей ім. Д. І. Яворницького та ін. Дніпро : АРТ-ПРЕС, 2008.с.290–297.
8. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI. Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради*. Київ, 2011. № 24. Ст. 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17> (дата звернення: 23.05.2022).
9. Про стимулювання розвитку регіонів (зі змінами та доповненнями): Закон України від 08.09.2005 р. № 2850-IV. Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради*. Київ, 2005. № 51. Ст. 548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>. (дата звернення: 24.05.2022)
10. Яковлев О. В. Семіотика як методологія дослідження культурного простору України. *Вісник Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв*. 2015. № 2. С. 71-75.

Архівні матеріали:

11. Поточний архів КЗ «Дніпропетровський ОЦНТ» ДОР за 2020-2022 р.

References

1. Aleksievska L. Talanty mista na Dnipro. *Kamianskomu - 272 roky*. Т. 2. Kamianske, 2022. 340 s.
2. Liubitseva O. O. Rynok turystychnykh posluh (heoprostorovi aspekty) Kyiv : Alterpres, 2002. 436 s.
3. Domanska O. Do pytannia pro metodolohiiu doslidzhennia sotsiokulturnykh protsesiv: Na prykladi analizu deiakykh aspektiv poniattia «natsionalnyi kulturnyi prostir». *Mystetstvoznnavstvo Ukrainy*. 2015. Vyp. 15. S. 25-32.
4. Kopievska O. R. Transformatsiini protsesy v kulturnykh praktykakh Ukrainy: hlobalnyi, hlokalnyi kontekst ta lokalni osoblyvosti (kinets KhKh – pochatok KhKhI st.): dys... d-ra kulturolohii: 26.00.06 «Prykladna kulturolohiiia. Kulturni praktyky» / Nats. akad. kerivnykh kadriv kultury i mystetstv. Kyiv, 2018. 487 s.
5. Marchenko V. V., Vytkafov S. V. Rehionalnyi kulturnyi prostir Ukrainy yak faktor aktyvizatsii mystetskoii initsiatyvy. *Visnyk Mariupol. derzh. un-tu. Serii: Filosofiia, kulturolohiiia, sotsiolohiiia*. 2014. Vyp. 8. S. 44-49.
6. Portal «Dnipro Kultura». URL: https://www.dnipro.lib.dp.ua/kinomiststvo?sort=published_at&order=DESC (data zvernennia: 14.05.2022).
7. Shapochkina I. V. Rol memorialnykh kompleksiv u vidtvorenni istorii mista Dniprodzerzhynska (Kamianskoho). *Muzeina personalistyka : (materialy obl. muzeinoi nauk. konf. do mizhnar. dnia muzeiv ta 75-richchia Dnipropetr. obl.)*. Dnipropetr. ist. muzei im. D. I. Yavornytskoho ta in. Dnipro : ART-PRES, 2008.s.290–297.
8. Pro kulturu: Zakon Ukrainy vid 14.12.2010 r. № 2778-VI. Verkhovna Rada Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoi Rady. Kyiv, 2011. № 24. St. 168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17> (data zvernennia:23.05.2022).
9. Pro stymuliuvannia rozvytku rehioniv (zi zminamy ta dopovnenniamy): Zakon Ukrainy vid 08.09.2005 r. № 2850-IV. Verkhovna Rada Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. Kyiv, 2005. № 51. St. 548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>. (data zvernennia: 24.05.2022)
10. Yakovliev O. V. Semiotyka yak metodolohiiia doslidzhennia kulturnoho prostoru Ukrainy. *Visnyk Nats. akad. kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*. 2015. № 2. S. 71-75.

Архівні матеріали:

11. Potochnyi arkhiv KZ «Dnipropetrovskiy OTsNT» DOR za 2020-2022 r.

**THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF
NEW PARADIGMS****Romanenko Kateryna** – applicant for a first (bachelor's) degree 034 «Culturology»,
Rivne State University for the Humanities, Rivne

The stages of cultural development in Dnipropetrovsk region are studied, which give an idea of the systemic connection of all cultural components - ethnography, material culture, scientific knowledge and, most importantly, the state of development of cultural infrastructure in the region. Modernity requires the latest approaches in organizing and conducting events aimed at developing the creative potential of folk and professional art of Dnipropetrovsk region and the country as a whole.

The new millennium has encouraged young people to enter a dynamic world that sets its own conditions for the development of personality as part of a cultural phenomenon.

The cultural space of Dnipropetrovsk region is a competitive, flexible and mobile space for the development of art in the region. It should be noted that the current stage of development of society is also characterized by the fact that the very essence of the dissemination of information is changing, because, visualization displaces verbal communication.

Key words: art, culture, cultural development, cultural phenomenon, cultural revival, creative potential, infrastructure.

UDC 411.11.22

UKRAINIAN KOBZAR AS A CULTURAL PHENOMENON OF THE XX CENTURY**THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF
NEW PARADIGMS****Romanenko Kateryna** – applicant for a first (bachelor's) degree 034 «Culturology»,
Rivne State University for the Humanities, Rivne

The stages of cultural development in Dnipropetrovsk region are studied, which give an idea of the systemic connection of all cultural components – ethnography, material culture, scientific knowledge and, most importantly, the state of development of cultural infrastructure in the region. Modernity requires the latest approaches in organizing and conducting events aimed at developing the creative potential of folk and professional art of Dnipropetrovsk region and the country as a whole.

The new millennium has encouraged young people to enter a dynamic world that sets its own conditions for the development of personality as part of a cultural phenomenon.

The cultural space of Dnipropetrovsk region is a competitive, flexible and mobile space for the development of art in the region. It should be noted that the current stage of development of society is also characterized by the fact that the very essence of the dissemination of information is changing, because, visualization displaces verbal communication.

Actuality of theme. Analysis of the problem of preservation and development of the existing network of cultural institutions within the Dnipropetrovsk region, the way to provide them with modern material and technical base, ways to promote the activities of creative unions of the Dnipropetrovsk region. The current state of development of Ukrainian society involves focusing on the regional space, as the latter is an important segment of the concentration of various initiatives, including cultural, which reproduce the spiritual life of the people. After all, it is in the regions that many artistic groups of both professional and amateur (amateur) creativity are concentrated; The region is also interesting in the context of the functioning of various forms of art education, because it is there, in the regions, that folk instruments are preferred and the region's music schools demonstrate this to the greatest extent. And this list can go on and on.

Let's try to demonstrate this on the example of one of the powerful regions, which has always been Dnipropetrovsk region, whose organizational and cultural potential in the second half of the XX – first XX years of the XXI century. demonstrates this to the fullest. Especially today, in the conditions of the war imposed by Russia on Ukraine.

Key words: art, culture, cultural development, cultural phenomenon, cultural revival, creative potential, infrastructure.

Надійшла до редакції 2.05.2022 р

УДК 477.3.25

МУЗЕЙНА СПРАВА НА РІВНЕНЩИНІ : ДЕЯКІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ**Глинянчук Інна Володимирівна** – здобувачка вищої освіти I (бакалаврського) рівня
спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство»,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0002-4196-8275>
inna16.04.01@gmail.com

Виявлено стан розвитку музейної справи на Рівненщині. Наведено огляд публікацій, у яких досліджено процес становлення та розвитку музейної справи. Охарактеризовано сутність музейної справи як об'єкту наукових досліджень, розглянуто напрями її розвитку та проблемні питання. Наголошено, що музеї Рівненщини

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С.В., ВИТКАЛОВ В.Г. НАУКОВИЙ ПОШУК У ЧАС ВІЙНИ : ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ	3
Розділ I. ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ	
НАЛИВАЙКО М. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО АВТЕНТИЧНОГО ТАНЦЮ	6
ПАСЛАВСЬКИЙ М. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ ХРИСТИНОПОЛЯ (ЧЕРВОНОГРАДА)	
КІНЦЯ XVIII- XIX СТОЛІТЬ: СПРОБА ІСТОРИЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ	12
КОСТЮКОВИЧ І. РІВНЕНЩИНА В СТРУКТУРІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	17
РОМАНЕНКО К. СТАН КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ	
У ВИМІРАХ НОВИХ ПАРАДИГМ	23
ГЛИНЯНЧУК І. МУЗЕЙНА СПРАВА НА РІВНЕНЩИНІ : ДЕЯКІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ	28
УДОД К. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» У СТРУКТУРІ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ	
(НА ПРИКЛАДІ БЕРЕЗНІВЩИНИ)	34
ПРИЛУЦЬКА О. «ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ» ЯК ФОРМА КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В	
РЕГІОНІ: НА ПРИКЛАДІ МАЛОЛЮБАШАНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ	39
Розділ II. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
ЛУПІЙ Я. СУЧАСНІ ВІРТУАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ В КУЛЬТУРІ І ПРОБЛЕМИ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ	
ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ	47
ПІДЦЕРКОВНА Т. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ	
В УМОВАХ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	52
ПАНЧУК Н. ПОНЯТТЯ «БАЛЕТНА ДРАМАТУРГІЯ» : ГЕНЕЗА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ	56
ФІЛЯРОВСЬКА А. МУЗИЧНІ ФЕСТИВАЛІ РІВНЕНЩИНИ ЯК ЧИННИК ЗМІНИ СТАВЛЕННЯ	
ДО СФЕРИ ВІЛЬНОГО ЧАСУ	62
ЛАКІДА А. КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ ЯК ЧИННИК ПОШУКУ НОВИХ ФОРМ	
ЙОГО ПРЕЗЕНТАЦІЇ	70
ЛОЙКО А. СПІВПРАЦЯ КЛУБНИХ УСТАНОВ ТА ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ІЗ СІМ'ЄЮ	
(З ДОСВІДУ ВИШНІВСЬКОЇ ОТГ КОВЕЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	76
МАРЧУК Л. ВІТЧИЗНЯНЕ ДОЗВІЛЛЯ В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ ВИМІРІ	81
СТЕПАНЮК І. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДНОГО ТАНЦЮ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	85
СЕМЕНЮК Т., ГЛУЩУК О. ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ ЯК КОМПОНЕНТ В ОРГАНІЗАЦІЇ ІВЕНТІВ	89
Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
КОБРИН Н. МОТИВАЦІЙНІ Й ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ	
ДІЯЛЬНОСТІ НА «СЛУХАННІ МУЗИКИ» В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	95
СТЕПАНОВА Т. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ	
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	101
ЧИЖ К. СУЧАСНІ ДІТІ : СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ РІЗНИХ ФОРМ РОБОТИ З НИМИ	107
ЛЕСКОВЕЦЬ К. ОРГАНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ДОЗВІЛЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ	
ПОТРЕБАМИ ЯК ШЛЯХ ЇХ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	114
Розділ IV. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ	
КЕПІН Д. ПЕРЕСОПНИЦЯ МУЗЕЙНА	121

CONTENTS

<i>VYTKALOV S., VYTKALOV V.</i> SCIENTIFIC SEARCH IN WAR: INSTEAD OF FOREWORD	3
 Part I. HISTORICAL RETROSPECTIVE OF THE CULTURAL AND ARTISTIC PROCESS	
<i>NALYVAIKO M.</i> HISTORICAL ASPECTS OF THE UKRAINIAN AUTHENTIC DANCE DEVELOPMENT	6
<i>PASLAVSKY M.</i> CULTURAL AND ARTISTIC LIFE OF CHRISTINOPOL (CHERVONOGRAD) OF THE END OF THE EIGHTEENTH-XIX CENTURIES: AN ATTEMPT OF HISTORICAL RECONSTRUCTION	12
<i>KOSTIUKOVYCH I.</i> RIVNE REGION IN THE STRUCTURE OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY	17
<i>ROMANENKO K.</i> THE STATE OF CULTURAL LIFE OF THE DNIPROPETROVSK REGION IN THE DIMENSIONS OF NEW PARADIGMS	23
<i>HLYNIANCHUK I.</i> MUSEUM AFFAIRS IN RIVNE REGION: SOME PAGES OF HISTORY	28
<i>UDOD K.</i> MODERN CHILDREN : SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	34
<i>PRYLUTSKA O.</i> «GREEN TOURISM» AS A FORM OF CULTURAL ACTIVITY OF THE POPULATION IN THE REGION: ON THE EXAMPLE OF MALOLIUBASHAN VILLAGE COUNCIL	39
 Part II. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECT OF CULTURAL CREATIVITY	
<i>LUPIY Y.</i> MODERN VIRTUAL COMMUNICATIONS IN CULTURE AND PROBLEMS OF SELF-REALIZATION OF CREATIVE PERSONALITY	47
<i>PIDTSERKOVNA T.</i> MANAGEMENT OF SOCIO-CULTURAL ACTIVITY IN THE REGION UNDER CONDITIONS OF MODERN SOCIAL TRANSFORMATIONS	52
<i>PANCHUK N.</i> THE CONCEPT OF «BALLET DRAMA» : GENESIS AND WAYS OF DEVELOPMENT	56
<i>FILIAROVSKA A.</i> RIVNE REGION MUSIC FESTIVALS AS A FACTOR OF ATTITUDE CHANGE TO THE FIELD OF LEISURE TIME	62
<i>LAKIDA A.</i> CULTURAL POTENTIAL OF THE REGION AS A FACTOR OF SEARCHING NEW FORMS OF ITS PRESENTATION	70
<i>LOIKO A.</i> COOPERATION OF CLUB INSTITUTIONS AND EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH THE FAMILY (FROM THE EXPERIENCE OF VYSHNIVSKA OTG KOVELSKY DISTRICT OF VOLYN REGION)	76
<i>MARCHUK L.</i> DOMESTIC LEISURE IN THE HISTORICAL AND CULTURAL	81
<i>STEPANIUK I.</i> REGIONAL FEATURES OF FOLK DANCE ON THE TERRITORY OF UKRAINE	85
<i>SEMENYUK T., GLUSHCHUK O.</i> THE ATREFICATION AS AN IMPORTANT COMPONENT IN THE ORGANIZATION OF EVENTS	89
 Part III. PEDAGOGICAL PROBLEMS OF MODERN HIGH SCHOOL	
<i>KOBYRN N.</i> MOTIVATIONAL AND TECHNOLOGICAL ASPECTS OF EDUCATIONAL AND COGNITIVE ACTIVITIES AT «LISTENING TO MUSIC» IN THE CONTEXT OF MODERN SOCIETY	95
<i>STEPANOVA T.</i> UKRAINIAN FOLK DANCE AS A MEANS OF NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION	101
<i>CHYZH K.</i> MODERN CHILDREN: SPECIFICS OF ORGANIZATION OF DIFFERENT FORMS OF WORK WITH THEM	107

LESKOVETS K. ORGANIZATION OF DOMESTIC LEISURE FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS AS A WAY OF THEIR SOCIALIZATION	114
--	------------

Part IV. SUMMARIES, REVIEWS, REPORTS

KEPIN D. PERESOPNYTSYA MUSEUM	121
--	------------

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ,
КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК 21

Наукове редагування і коректура – *проф. Виткалов В.Г.*
Упорядкування, верстка та макет – *Виткалов С.В., Федорук Л.М.*
Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 10.06.2022. Замовлення № 38/4.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк.14.37. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С. Бандери, 12
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 21 / За ред. проф. В. Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2021. 126 с.

*Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

ISBN 978-966-8424-77-9

**ББК 71.0
УДК 08:168.522**

Видавничі роботи: ФОП Брегін А.Р
свідотство про державну реєстрацію ААБ № 750918 від 20.11.2012 р.
33009, м. Рівне, вул. Біла, 53, Г 2.
Адреса редакції: 33000, Україна, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет,
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства